



### Ministerie van Binnenlandsche Zaken. AANBESTEDING VAN PAPIER.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN zal, op Vrijdag den 20 November 1849, des middags ten twaalf ure, in een der vertrekken van het lokaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, onder deszelfs nadere goedkeuring, in het openbaar, aan de minstinschrijvende doen aanbesteden:

De levering van het PAPIER, in onderscheidene soorten, benodigd voor de dienst der Algemeene Landsdrukkerij, gedurende de jaren 1850 en 1851.

De monsters van gemeld Papier, de voorwaarden der aanbesteding en het model-inschrijvings-biljet, liggen ter inzage, in het lokaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken, en in de lokalen van de Gouvernemenen in de respectieve Provinciën, en zijn kosteloos te verkrijgen bij den Directeur der Algemeene Landsdrukkerij.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,  
J. M. DE KEMPENAEER.

### NOTIFICATIE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van Friesland, brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Hun Edel Groot Achtbare de Heeren Staten van de Provincie is vastgesteld een Reglement nopens de schadevergoedingen, welke uit de Provinciale fondsen van Friesland zullen worden verleend bij dooding en sterven van door de besmettelijke longziekte aangetast rundvee, en zijn voorgedragen bepalingen voor de heffing van twee Provinciale belastingen over de jaren 1849 en 1850, tot het vinden der noodige fondsen, zoo wel ter bekostiging van de middelen ter wering en voorkoming der besmettelijke longziekte onder het rundvee, als van de ten gevolge van die ziekte te verleenen schadevergoedingen, en dat door Zijne Majesteit den Koning bij Hoogstdezelfs besluit van den 20 October 1849, no. 57, is goedgekeurd het bedoelde Reglement en dat gedeelte der gedachte bepalingen, hetwelk als niet behoorende tot de belastingen en derzelver wijze van heffing, niet is begrepen in de bij de wet van 14 September 11. (Staatsblad no. 43) verleende bekrachtiging; — luidende gezegd Reglement en bepalingen als volgt:

De STATEN van de Provincie Friesland, In aanmerking nemende, dat in geval van dooding, van door de besmettelijke longziekte aangetast rundvee, op last van Gedeputeerde Staten der Provincie, tot voorkoming van verdere verspreiding dier ziekte verrigt, zoo mede voor zoodanig rundvee hetwelk na gedane tijdige aangifte, doch vóór den verstrekten last tot dooding gestorven is, schadevergoeding aan de betrokken eigenaars behoort te worden toegekend, dat, bij ongenoegzaamheid van het fonds voor den Landbouw, die schadevergoeding niet kan worden genoten uit dat fonds, en diensvolgens daarin uit Provinciale middelen moet worden voorzien.

Gelet op art. 131 der Grondwet, zoo mede op de overeenkomstig het 2de lid van art. 129 dier Grondwet gedane voordragt tot vinding dier middelen door het heffen eener Provinciale belasting enz.

Hebben vastgesteld navolgend

**REGLEMENT, nopens de schadevergoedingen, welke uit de Provinciale fondsen van Friesland zullen worden verleend, bij dooding en sterven van door de besmettelijke longziekte aangetast rundvee.**

Art. 1. Zoo dikwerf door Gedeputeerde Staten der Provincie, krachtens de bestaande wettelijke bepalingen, last wordt gegeven, tot de dooding of afmaking van werkelijk door de besmettelijke longziekte aangetast rundvee, wordt uit de daartoe bestemde Provinciale fondsen schadevergoeding gegeven op de wijze en den voet in de navolgende artikelen omschreven voor zoo verre daartoe van Rijkswege niet wordt verstrekt.

Art. 2. De schadevergoeding wordt verleend:

- Voor runderen, welke door de besmettelijke longziekte aangetast zijnde, tot voorkoming van verdere besmetting, en onder inachtneming van zoodanige voorschriften als tegen misbruik kunnen waarborgen, worden gedood op last van Gedeputeerde Staten der Provincie, ten gevolge van het verslag van een Rijks-veearts, waarbij onmiddellijk de toestand van de ziekte en schijnbaar gezonde runderen moet worden geconstateerd.
- Voor aan de besmettelijke longziekte drie dagen of later na gedane aangifte bij het Plaatselijk bestuur, doch vóór gegeven last tot dooding, gestorven vee.

Art. 3. De schadevergoeding bepaalt zich steeds eeniglijk en alleen tot eene vergoeding der getaxeerde waarde van het rund, zonder wijders en zonder eenig ingebrip alzo van gemis van maak.

Voor de in het vorig artikel sub a bedoelde runderen wordt drie vierde der getaxeerde waarde, en voor die sub b vermeld, slechts de halve waarde vergoed.

Voor niet of niet tijdig aangegeven vee wordt in het geheel geene schadevergoeding gegeven.

Art. 4. Het bedrag der schadevergoeding van het gedooide en gestorven vee, wordt bepaald door twee beëdigde deskundigen of taxateurs, te benoemen, een door den betrokken eigenaar en, een door het Plaatselijk bestuur zijner woonplaats, aan welken bij verschil, een derde taxateur, door Gedeputeerde Staten wordt toegevoegd.

Zij nemen bij hunne waardering tot grondslag de waarde, die het vee in gezonden toestand zoude hebben gehad.

Art. 5. Van het alzo vastgestelde bedrag der schadeloosstelling wordt aan den eigenaar van het vee, door tusschenkomst van het hoofd des Plaatselijken bestuurs, een bewijs afgegeven, op welks inzending aan Gedeputeerde Staten aan hem zal worden afgegeven een mandaat tot het daarin vermelde bedrag binnen eene maand na de afgifte betaalbaar.

Gedeputeerde Staten worden daartoe door het hoofd van het betrokken Plaatselijk bestuur onmiddellijk in kennis gesteld van het bedrag van het uitgereikte bewijs en regelen al wat noodig is tot beschikbaarstelling der vereischte fondsen.

Art. 6. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd den verkoop en het verbruik van vleesch, smeer en huiden afkomstig van runderen, welke, overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement, en op hunnen last, gedood zijn al of niet toe te staan, en daaromtrent zoodanige bepalingen voor te schrijven als zij in ieder bijzonder geval raadzaam achten, en wel bijzonder dat de huiden dadelijk worden gekalkt en naar de looijerij vervoerd. Bij verkoop strekt de opbrengst daarvan, na aftrek der betrekkelijke kosten van afmaking en verdere, in mindering der aan den eigenaar te verleenen schadevergoeding.

Art. 7. Als maatregel van voorzorg tegen verspreiding der besmetting is de vervoer van mest eens veehouders bij wien de longziekte daadwerkelijk heerscht of heeft geheerscht, verboden.

Gedeputeerde Staten kunnen daartoe toestemming geven en in geldelijke schikking treden met den eigenaar nopens de overdracht of den afstand daarvan, tegen eene onderling te regelen som, en tot voldoening daarvan almede beschikken over de anders tot schadevergoeding bestemde Provinciale middelen.

De mest moet bij voorkeur op bouwland, bestemd om met wintervrucht bezaaid te worden ondergeploegd worden.

Dezelfde mag over geen weiland worden gebracht hetwelk onmiddellijk of kort na de bemesting ter beweidning met rundvee moet dienen.

De mest uit stallen, welke valt van ziekte of verdachte beesten zal steeds afgevoerd worden vergaard, met kalk bestrooid en vernield, opdat deze mest

in het geheel niet worde gebruikt dan in het tweede jaar, nadat dezelve gevallen is, zijnde daarvan echter uitgezonderd de mest die voor wintervrucht of tuinbouw wordt gebezigd.

Art. 8. Aanspraak op schadeloosstelling verliezen zij:

die weigerachtig zijn om hun vee, ingeval van belasting op de runderen, daartoe aan te geven;

die hun ziek of verdacht vee niet tijdig als zoodanig bij het Plaatselijk bestuur hebben aangegeven;

die weigerachtig zijn om de personen door Gedeputeerde Staten of Plaatselijke besturen gezonden, des noodig, vergezeld van het hoofd of een lid des Plaatselijken bestuurs, in hunne behuizingen, stallen, in de weiden of op andere plaatsen toe te laten;

die weigeren de van hen gevorderde opgave, aanwijzingen of inlichtingen te geven, of zich op eenigerhande wijze versetten tegen de gelaste dooding;

die vleesch, smeer of bekleedselen van afgemaakt vee hebben opgegraven of hebben doen opgraven; hetzelve, zonder vooraangaande magtiging, hebben verkocht of in consumtie gebracht;

die door in andere besmette stallen, des bewust te gaan, of reeds ziek vee aan te koopen, zelven de ziekte ingesleept, of door acheloosheid, slechte verzorging en mishandeling door ongepast gebruik der beesten derzelver ontstaan of verspreiding mogten veroorzaakt hebben;

die, bij ziekte van eenig rund, hetzelve niet dadelijk van hun verder vee hebben afgezonderd, en geene veeartsenijkundige hulp hebben ingeroepen. — en in het algemeen alle eigenaars of veehouders die weigeren om de in het belang van den veestapel, volgens de bestaande wettelijke verordeningen in dit reglement vastgesteld of uit kracht daarvan te bevelen maatregelen op te volgen of aan derzelver uitvoering feitelijke belemmeringen in den weg stellen.

Het blijft aan Gedeputeerde Staten voorbehouden, na deswegens de betrokkene Plaatselijke besturen te hebben gehoord, in ieder bijzonder geval te beslissen in hoe verre de omstandigheden op de beoordeeling van de handelingen eens eigenaars of veehouders tot de toekenning van de bepaalde schadevergoeding, volgens daarvan gedane opneming en taxatie, invloed kunnen hebben, en zijn dezelve bevoegd, in eenige der zoo even genoemde gevallen gedeeltelijk tegemoetkoming al of niet te geven.

Art. 9. De weigerachtigen, nalatigen of bedrivers van handelingen in het vorig artikel vermeld, zullen, voor zoo ver tegen dezelve niet bij reeds bestaande wettelijke bepalingen straf is bedreigd, worden gestraft met eene boete van f 10, tot f 75, met of zonder eene gevangenis van drie tot seven dagen. Aldus vastgesteld door de Staten van de Provincie Friesland.

Te Leeuwarden, den 28 Maart 1849.

De Staten van Friesland,

(Get.) VAN PANHUIJS.

Ter ordonnantie van dezelve,

(Get.) A. VAN DER LAAN.

Behoort bij Koninklijk Besluit van den 30 October 1849, no. 57.

Mij Bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(Get.) J. M. DE KEMPENAEER.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris Generaal bij het Ministerie

van Binnenlandsche Zaken,

(Get.) J. SCHRODER.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris Generaal,

(Get.) J. SCHRODER.

De STATEN van de Provincie Friesland,

In aanmerking nemende, dat het fonds voor den Landbouw op den tegenwoordigen voet ontoereikende is, om daaruit de kosten te vinden tot het verleenen van schadevergoedingen wegens de aanwending der noodige middelen tot wering en voorkoming van verspreiding der besmettelijke longziekte onder het rundvee binnen die Provincie heerschende;

Overwegende, dat door Gedeputeerde Staten van de wettelijke bevoegdheid tot afmaking van het kennelijk zieke vee ter voorkoming van verdere besmetting het noodige gebruik niet kan worden gemaakt zoo lang de middelen daartoe ontbreken;

Overwegende, dat daarin door het heffen van eene Provinciale belasting behoort te worden voorzien;

Gelet op art. 129 der Grondwet;

Hebben besloten en besluiten, bij deze aan Zijne Majesteit den Koning voor te dragen, ten einde daarop de bekrachtiging van de Wet te erlangen, eene Provinciale belasting binnen de Provincie Friesland over de jaren 1849 en 1850, om daaruit te vinden de noodige fondsen, zoo wel tot bekostiging van de middelen ter vering en voorkoming der besmettelijke longziekte onder het rundvee, als van de ten gevolge van die ziekte te verleenen schadevergoedingen, in te voeren op zoodanigen voet, en tot zoodanig bedrag, als bij navolgende bepalingen wordt omschreven:

Art. 1. Van alle veehouders binnen de Provincie Friesland zal over de jaren 1849 en 1850 eene belasting worden geheven in evenredigheid van de waarde van hun vee zoodanig als het zelve door die veehouders zelve wordt aangegeven.

Art. 2. Aan alle veehouders zullen biljetten naar een door Gedeputeerde Staten vast te stellen model, worden uitgereikt, ten einde daarop ter voldoening aan art. 1 in te vullen, het getal, de soort, en de waarde van hun vee, en deze opgave met hunne onderteekening bekrachtigen.

Kalveren welke geen drie maanden oud zijn worden niet medegerekend. Binnen acht dagen na de uitreiking zullen deze biljetten, aldus behoorlijk ingevuld, worden terug gehaald.

De Besturen zullen van deze uitgifte bij publicatie kennis geven, opdat diegenen welke geen biljet mogten ontvangen hebben, zich daartoe bij het Bestuur zullen aanmelden, en alzo geene onwetendheid in dezen kunnen voorwenden.

Art. 3. De Plaatselijke besturen zullen deze ingekomen biljetten nagaan, en bij twijfel omtrent de deugdelijkheid der gedane aangifte, verplicht zijn, dezelve te laten herzien door twee deskundigen daartoe bereids door Gedeputeerde Staten aan te wijzen.

Wanneer bij onderzoek gebleekt dat het verschil meer dan 10 ten honderd bedraagt, zal hij  $\frac{1}{2}$  of 50 percent boven zijnen, dan te regelen totalen aanlag betalen; indien het verschil minder dan 10 ten honderd bedraagt, blijft de gedane schatting als grondslag behouden, zonder verhooging.

In het eerste geval zal de veehouder de kosten van herziening betalen, in het laatste geval zijn deze ten laste der Provincie.

Het bekoop deser kosten wordt door Gedeputeerde Staten geregeld en vastgesteld.

Art. 4. Van de aldus ingekomene aangaven maken de Plaatselijke besturen eenen staat op, welke de Ontvangers strekt om naar denzelfden de noodige kohlieren op te maken, welke door Gedeputeerde Staten worden executoir verklaard.

Art. 5. Van de aldus vastgestelde waarde wordt over ieder jaar  $\frac{1}{2}$  ten honderd betaald.

Van de hoofdsom der Rijksbelasting op alle ongebouwde eigendommen, wordt over dezelfde jaren twee ten honderd geheven.

Art. 6. De beschrijving en waardering moeten plaats hebben binnen de twee eerste maanden na de vereischte bekrachtiging deser belasting door de Wet, en vervolgens in de maand Februarj.

Art. 7. De belasting op de runderen wordt ingevorderd en verantwoord door de Plaatselijke Ontvangers binnen de Gemeenten.

De opcenten op de Rijksbelasting worden door tusschenkomst van de Rijks Ontvangers ingevorderd en beide aan de Provincie verantwoord.

Art. 8. Alle reclames wegens aanslagen moeten worden ingediend bij Gedeputeerde Staten binnen eene maand nadat het kohier executor is verklaard, die na het verhoor der betrokkene Plaatselijke besturen, de plano beslissen.

In geen geval echter kan onder voorwendsel van reclame, de betaling der belasting achterwege worden gelaten, behoudens teruggave bij toewijzing.

Art. 9. Tot goedmaking der kosten van beschrijving, en het benodigde materieel, opmaken der kohieren en ontvangloonen, wordt boven deze belasting niets geheven, maar het bedrag daarvan tot hoogstens zes ten honderd, uit de op te brengen sommen zelve bestreden.

Art. 10. Bij wanbetaling of weigering wordt tegen de nalatigen bij dwangbevel, mede brengende het regt van parate executie, overeenkomstig het omtrent de Rijkabelasting bij de Wet voorgeschrevene, geprocedeerd.

Art. 11. De opbrengst dezer Provinciale belasting is uitsluitend bestemd om daaruit te verstrekken schadevergoeding aan de eigenaars van runderen, die, kennelijk door de besmettelijke longziekte aangetast, in het algemeen belang tot wering van die ziekte of derzelver verspreiding op last van Gedeputeerde Staten der provincie worden gedood; zoo mede om uit dezelve de daartoe betrekkelijke kosten te bestrijden, in die gevallen waarin die vergoeding en kosten niet verstrekt worden uit het Rijksfonds voor den landbouw.

Art. 12. Wanneer het geheele bedrag der opbrengst blijkt niet benodigd te wezen tot het doen van betalingen naar aanleiding van het voorgaande artikel, wordt het overschietende in opvolgende jaren tot hetzelfde einde dienstbaar gesteld, en mag in geen geval daaraan eene andere bestemming worden gegeven, dan bij besluit der Staten, en ten behoeve van de veeteelt, en den Landbouw in deze Provincie. — Van den stand van het fonds zal jaarlijks door Gedeputeerde Staten aan de Provinciale Staten verslag worden gedaan, hetwelk vervolgens publiek gemaakt en algemeen verkrijgbaar zal worden gesteld.

Art. 13. Ieder veehouder die weigerachtig mogt zijn de noodige opgaven en waardering te doen, en bij verificatie, de vereischte inlichtingen te geven, aan de daartoe benoemde personen, zal worden gestraft met eene boete van f 10. tot f 75. met of zonder gevangenisstraf van 1 tot 7 dagen.

Aldus voorgedragen door de Staten van de provincie Friesland.  
Leeuwarden, den 28 Maart 1849.

De Staten van Friesland,  
(Get.) VAN PANHUIJS.

Ter ordonnantie van dezelve,

(Get.) A. VAN DER LAAN.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 30 October 1849, no. 57.

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(Get.) J. M. DE KEMPENAER.

Accordeert met het Origineel,

De Secretaris Generaal bij het Ministerie,  
van Binnenlandsche Zaken,

(Get.) J. SCHRÖDER.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris Generaal,

(Get.) J. SCHRÖDER.

En opdat deze kome ter kennis van een ieder, die daarbij belang heeft, zal dezelve worden gepubliceerd en geaffigeerd ter plaatse, waar men gewoon is, zulks binnen deze Provincie te doen.

Leeuwarden,  
den 7 November 1849.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,  
VAN PANHUIJS.

Ter ordonnantie van dezelve,

De Griffier der Staten,

A. VAN DER LAAN.

De middelprijzen van de in- en uitlandsche Tarwe en Rogge, waarnaar de zetting van den prijs van het Tarwe-, Rogge- en Zwitserbrood moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 16 November 1849, te Leeuwarden, geweest als volgt:

Van de Tarwe per mudde . . . . . f 8,70.

Van de Rogge per last, voor het Roggebrood . . . . . - 125,00.

Van de Rogge per last, voor het Zwitserbrood . . . . . - 125,00.

Leeuwarden,  
den 17 November 1849.

De Gouverneur van Friesland,  
VAN PANHUIJS.

## BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad Leeuwarden, vernomen hebbende dat sommige Ingezetenen van meening zijn, dat de Hoofdbepalingen voor eene Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij te Leeuwarden, opgenomen in de Publicatie van den 24 October jl., reeds zouden zijn vastgesteld, — brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat zulks nog geenszins het geval is, maar dat, bij eene voldoende deelneming, deze bepalingen later zullen worden herzien, de classificatie, voor zoo veel nodig, gewijzigd en alsdan, met onderling overleg, een Reglement worden vastgesteld.

Leeuwarden  
den 15 November 1849.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,  
VAN BOELEN.

Ter ordonnantie van dezelve,

M. S. DE WAL.

PARIS, den 14 November.

Het Hoog Gerechtshof te Versailles heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak wegens den aanslag van den 13 Junij. Van de 31 aanwezige beschuldigten zijn er 11 vrijgesproken, 17 tot deportatie en 3 tot gevangenschap van 3 tot 5 jaren veroordeeld. Onder de veroordeelden bevinden zich negen volksvertegenwoordigers en de kolonel Guinard. Na het aanhooren van het vonnis riepen bijna al de beschuldigten met krachtige stemmen: *Leve de democratische en socialistische Republiek!* Zij zijn reeds van Versailles naar de conciergerie alhier overgevoerd.

De uitspraak van het Hof heeft bij de Bergpartij groote ontsteltenis te weeg gebracht. Gisteren miste men al de leden der partij in de zitting der Wetgevende Vergadering; zij schijnen er aan gedacht te hebben gezamenlijk af te treden, maar dat voornemen weder te hebben laten varen. De beraadslagingen in de Vergadering waren gisteren niet van algemeen belang en liepen over verschillende ingediende voorstellen. Heden werd met 398 tegen 166 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij aan den Minister van Oorlog buitengewone eredielen worden geopend, ten bedrage van 37,967,000 fr. voor niet op de begroting van 1849 voorziene uitgaven. De minister van Finantiën erlangde daarop het woord voor eene mededeeling der regering en diende verschillende finantiële wetten in, strekkende tot intrekking van het ontwerp eener wet op de inkomsten, tot behoud der belasting op de dranken, tot het brengen van eenige wijzigingen in den brievenport, enz. Uit de mededeelingen van den Minister bleek onder anderen, dat het totaal der te korten thans 524 millioenen beloopt; dat de regering voorstelt eene commissie te benoemen, welke de gebreken in de wijze van heffing der belasting op de dranken zal aanwijzen, en dat vooral op de begrotingen van oorlog en marine aanzienlijke bezuinigingen worden voorgeslagen. De verschillende ingediende ontwerpen strekken eendeels om eene vermindering van uitgaven van omtrent 23 millioenen te bekomen op de departementen van oorlog, marine, binnenlandsche zaken en openbare werken, en anderdeels om eene vermeerdering van ontvangsten van meer dan 30 millioenen te erlangen. Na eenige hevige woordenwisselingen werd besloten, de verschillende ontwerpen naar de commissie voor het budget te verzenden. In den loop der zitting werd nog een wetsontwerp goedgekeurd, strekkende tot het verleenen van een credit van 522,019 fr. 23 centimes, tot betaling, bij gebreke der Grieksche Regering, van het den 1 September 1849 vervallen halfjaar intresten.

FRANKFORT, den 13 November.

In het groothertogdom Baden hoort men zelfs van de zijde der streng conservatieve partij, ernstige klagen uit over de partijdigheid der regering bij het toekennen van belooningen aan hen, die zich verdienstelijk hebben gemaakt door hunne pogingen, om het wettige gezag in stand te houden. Alleen de adelijken doelen in de gunsten van het Hof, en de burgerlijke worden alomtegenwoordig. Bij den tegenwoordigen staat van zaken staat het Hof op een zeer laag niveau.

In Stuttgart wordt bijna algemeen beweerd dat de benoeming der Ministers zonder de contrasignatuur van eenig lid des vorigen kabinet heeft gehad, zoodat er ernstige twijfel ontstaat ten aanzien van het bestaan van het tegenwoordig ministerie. Bij koninklijk decreet van dezer, is de kamer van afgevaardigden tegen den 1 December bijeen om te beraadslagen over het ontwerp van herziening der constitutie, door de regering voor te leggen.

Daar het zich bevestigt, dat deze laatste daarin de volksvrijheden heeft, ziet men hevige debatten te gemoet. Dit zal evenzeer het geval ten aanzien van de willekeurige verandering welke door de regering in het formulier van den eed, dien de leden der kamer moeten afleggen, heeft namelijk, strijdig met een vroeger door de kamer genomen en door de Koning bekrachtigd besluit, den eed op de rijks-constitutie uit het formulier geschrapt, en slechts eene zeer onbeduidende zinspeling op de Duitsche regten daarvoor in de plaats gesteld. — Niet minder strijdig met deze regten acht men het verbod van den bisschop, betreffende de gemengde lijken, die niet toegelaten worden, tenzij de aanstaande echtgenooten plegtig verbinden, de uit dezelve voortspruitende kinderen in de Roomsche Katholieke godsdienst op te voeden.

— De veelbesproken kwestie van de Bentincksche erfopvolging is, naar men verneemt, ten aanzien van het gebied van Knipphausen door het Duitsche centraal bestuur in dien geest beslist geworden, dat de tegenwoordige bezitter van dat gebied wegens zijne geboorte als ongeregtigd moet beschouwd worden opvolging in den halfsovereinen staat Knipphausen, en dat Oldenburg uitgeroepd wordt de regtmatige regering te herstellen. Hierdoor zoude de langdurige regtsstrijd zich thans alleen bepalen tot de overige bezittingen van de familie Bentinck.

's GRAVENHAGE, den 15 November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren heeft de Commissie voor het onderzoek der geloofsbriefen van de heeren van Heeckeren en van Hoetell haar verslag uitgebracht en geadviseerd tot het toelaten van die beide heeren, nadat deze de bij de Grondwet gevorderde eeden zouden hebben afgelegd. De vergadering heeft zich met het advies der Commissie vereenigd. Nadat de Commissie voor de verzoekschriften eenige rapporten op petitiën had uitgebracht, met welker conclusien de Vergadering zich vereenigde, heeft de heer Fokker het voorstel gedaan, dat de Kamer de Commissie van Rapporteurs over het aanhangige wets-ontwerp omtrent de regeling van het kiesregt sonder noodigen haar algemeen verslag uit te brengen, en de beraadslaging over dat wets-ontwerp zou bepalen op heden over acht dagen. De heer Fokker deed dit voorstel met het doel om door de Kamer te doen uitnemen de reeds vroeger behandelde vraag, of de verdere behandeling der wets-ontwerpen, welke in de vorige zitting onafgedaan zijn gebleven, door de sluiting der zitting al dan niet gestuit is. Daar de Minister van Binnenlandsche Zaken niet in de Vergadering tegenwoordig was, is de behandeling van dat voorstel uitgesteld tot heden ochtend ten elf ure.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de heer van Zuylen van Nyevelt — nadat de beraadslaging over het voorstel van den heer Fokker, om de Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot regeling van het kiesregt tot het uitbrengen van haar verslag uit te noodigen, en de beraadslaging over dat wets-ontwerp te bepalen op den 21 November, geopend was — voorgesteld, om de beslissing der vraag of de sluiting eener zitting de verdere behandeling der bij de Kamer aanhangige onderwerpen stuit, uit te maken bij het Reglement van Orde en hiermede te wachten tot dat de regeling van het regt van enquête eene uitbreiding van het Reglement van Orde noodzakelijk gemaakt zal hebben. Dat voorstel is na eenige beraadslaging, waaraan ook de Minister van Binnenlandsche Zaken deel nam, met 44 tegen 15 stemmen aangenomen.

Daarna heeft de Commissie voor de verzoekschriften eenige rapporten op petitiën uitgebracht en de Vergadering zich achtereenvolgens met de door die Commissie genomen conclusien vereenigd. Ten slotte heeft de Vergadering het opmaken der nominatie van vijf kandidaten voor de vervulling der vacature, in den Hoogen Raad ontstaan door het overlijden van den raadshoof Noiret de Bruijs, bepaald op Maandag aanstaande, des voormiddags ten elf ure.

— In den avond van den 13 dezer is in deze residentie overleden, de heer Mr. C. Vollenhoven, raad-adviseur bij het ministerie van binnenlandsche zaken, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, staatsraad in buitengewone dienst, enz. Gedurende eene reeks van jaren heeft hij in onderscheidene betrekkingen zich door ijver en kunde onderscheiden en zich door zijne minzaamheid en hulpvaardigheid de achting en toegenegenheid van zijne onderhoorigen verworven. Onder anderen heeft hij geruimen tijd de betrekking van secretaris-generaal bij het departement van binnenlandsche zaken vervuld, waaruit hij in het vorig jaar eervol werd ontslagen, om als raad-adviseur bij dat departement op te treden.

LEEUWARDEN, den 19 November.

De heeren L. B. G. Gescher, J. Ledder, O. Schreuder, A. Meursinge, H. en H. Adama, Med. Doctoren hier ter stede, hadden dezer dagen het genoegen van hunne Medailles te ontvangen voor de bewezene diensten tijdens het heerschen der Cholera; — behalve het gewone opschrift dier eereblijken zijn de zelfde versierd met de kant-inscriptie: *voor betoende hulp tijdens het bestaan der Cholera, 1849.* — Ook heeft het Stedelijk Bestuur gemeend zich van eene op hetzelfde rustende verplichting te kwijten door aan de Plaatselijke Geneeskundige Commissie, die ook toen ter tijd alle blijken van belangstelling en bereidvaardigheid heeft gegeven, insgelijks eene medaille te vereeren, met het verschrift om dezelve tot aandenken in HED. archief neder te leggen.

— Naar wij vernemen heeft de ter dezer stede bestaande vereeniging *hulpe-toon in eerlijke armoede*, ook van H. M. de Koningin, twee prachtige bewerkte vazen, voor eene in de maand December te houdene verloting van dames handwerken, ten geschenke ontvangen.

— Onze stadgenoot, de heer B. van Weemen van Noord, heeft het voornemen opgevat, om binnen kort eene voorstelling te geven van zijne bedrevenheid in de goochelkunst. Wij hopen dat hem een talrijk bezoek mag te beurt vallen, even als zulks met de kunstenaars Robin en Bosco het geval was. Zijne vaardigheid is bekend, een jaar oefening heeft dezelve uitgebreid en onder andere zal de bordenwals, met vier borden, de verwondering der bezoekers opwekken.

— De tooneelsten, onder directie van den heer Domhoff, hebben op Dinsdag jl. hunne eerste voorstelling gegeven, die vrij goed bezocht werd. Wij kunnen uit eene voorstelling nog niet oordeelen over het personeel, maar wenschen dat het repertoire niet grootendeels bestaan zal uit melodrama's, als *Marie*. — Het publiek te dezer Stede verlangt degelijker kost.

— Bij koninklijk besluit van den 10 dezer is bepaald, dat, ter bevordering van de rust en de veiligheid der ingezetenen, even als in den afgeloopen winter, in de verschillende provincien van het Rijk, waar zich geene *maréchaussées* bevinden, hulp-*maréchaussées* zullen worden gestationneerd.

— Bij besluit van 14 November heeft Z. M. bepaald, dat art. 31 van het besluit van 23 October jl. (betreffende de volksstelling) wordt vervangen door de volgende bepaling:

• Met het rondbrengen en afhalen der inschrijving-biljetten en hoofdelijke vullingsregisters worden door de gemeente-besturen belast de wijkmeesters of de wege het gemeente-bestuur benoemde commissarissen of agenten van beproefd trouw, naauwgezetheid en kunde.

• De hoofden der gemeente-besturen houden toezigt over de naauwkeurige vulling.

— De Minister van Finantiën, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 12 November 1849 (*Staatsblad* no. 37), ter uitvoering der wet van September 1849 (*Staatsblad* no. 43), heeft ter algemeene kennis gebracht:

1. dat van Maandag 3 December tot en met Zaterdag 15 December 1849 de daarinvallende Zondag uitgezonderd, alsmede op Maandag en Dinsdag en 18 dezer maand, bij de Nederlandsche Bank en bij de betaalmeesters Arrondissemanten, met uitzondering van dien te Amsterdam, op de kantoor-uren ter inwisseling kunnen worden aangeboden:

de stukken van vijf en twintig centen volgens de wet van den 23 September 1816 (*Staatsblad* no. 50) geslagen;

2. dat de inwisseling der 25centistukken zal plaats hebben tegen een verrenten-maat, hetzij standpenningen, hetzij pasmunten;

3. dat, bij tijdelijke ongenoegzaamheid der kassen, door de betaalmeesters worden afgegeven bewijzen op de Nederlandsche Bank te Amsterdam, naar betrekking als onder 2. vermeld, of bewijzen



39. dat de gedachte stukken van 25 centen met den 16 December 1849 buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

— De termijn van beraad, aan de erfgenamen van wijlen Koning *Willem II*, voor de aanvaarding der nalatenschap van dien overleden vorst verleend, is door de rechtbank te 's Gravenhage, op verzoek dier erfgenamen, andermaal verlengd tot 17 Februarij aanstaande.

— Men leest uit het *Handelsblad* uit Voorburg:  
 • Men verzekert alhier, dat door iemand het plan ontworpen wordt, om met 1850 voor particuliere rekening eene brievenposterij tot stand te brengen tusschen de steden: Rotterdam, Schiedam, Delft, 's Gravenhage, Leyden, Haarlem, Amsterdam, Utrecht en Arnhem, tegen 5 cent portio per gewonen brief. Door 19 personen meent men de geheele dienst te kunnen regelen."

— De koning der Belgen heeft magtiging verleend, om te Luik voor rekening der Nederlandsche regering te gieten, zeven zware ijzeren houwiter-kanonnen, wegende elk omstreeks 4500 kilo en elf ligte houwiter-kanonnen, wegende elk 3500 kilo.

— Er is eene post-overeenkomst gesloten tusschen België en Zwitserland: van gewone brieven tusschen beide landen zal slechts 40 centimes betaald worden; dagbladen en drukwerken kunnen weerszijds geheel gefrankeerd worden, voor vijf centimes elk dagblad of vel druks. België heeft gunstige bepalingen bedongen voor de verzending van brieven naar Oostenrijk en Italië, en Zwitserland voor die naar Nederland en Pruisen; zoodat denkelijk een gedeelte althans der brieven van en naar Zwitserland, die thans over Duitschland verzonden worden, voortaan over België zal gaan.

WARCA, den 15 November 1849.  
Heden werd alhier beroepen tot herder en leeraar der Doopsgezinde Gemeente de WelEerw. Zeergel. heer *T. Kuiper*, thans predikant te Zuid-Zijpe in Noord-Holland.

WARGA, den 15 November 1849.

*Binnengekomen.* 9 Nov. M. E. van der Veen, *Vrouw Anke*, Hull. 10 dito. J. Klein, *Eendragt*, Leith, kool. 11 dito. R. J. Kuiper, *de vijf Gezusters*, Amsterdam, ballast. 12 dito. John Haics, *Lord John Russell*, (S.), Londen, ledig. 13 dito. H. W. Nevill, *Lion*, (S.) Londen, ledig. *Vertrokken.* 10 Nov. H. W. Nevill, *Lion*, (S.), Londen, vee en boter. 11 dito. F. J. Frankena, *Verwachting*, Engeland, kaas. 12 dito. T. Thade, *Anna Elisabeth*, Liverpool, boonen; John Haics, *Lord John Russell*, (S.), Londen vee en boter. 13 dito. J. G. Munneke, *Baudina*, New-Castle, kaas.

**MAGAZIJN VOOR JAGTLIEFHEBBERS.**

**Te Arnhem, bij J. G. MEIJER, 1849. 1ste Jaargang, 1ste Aflevering.**

Wij zijn verzocht uit de *Landhuishoudkundige Courant* het volgende over bovenstaand Magaziin over te nemen.

Van dit maandwerkje verschijnt maandelijks eene aflevering van 48 bladzijden, terwijl twaalf afleveringen een boekdeel zullen vormen, versierd met vier tot zes fraaije platen, en verkrijgbaar voor den zeer matigen prijs van f 4,00 of vrachtfrij met de post toegezonden, voor f 4,75.

Voor weinigen is de jacht tegenwoordig meer dan eene schrale broodwinning, voor de meeste hier te lande slechts eene uitspanning, een vermaak dat meer *kost*, dan opbrengt.

Het valt dus niet te betwijfelen, of zeer velen zullen zich, buiten de kosten voor het veldgennegeu om; nog wel eene geringe uitgaaf getroosten, om te huis, in den hoek van den haard, vaak na eenen vermoeijenden jagtdag, nog wat jagt-vermaak te smaken. De uitgever zal zich dus waarschijnlijk niet te leug gesteld sien in de hoop, dat zijne onderneming opgang moge vinden onder de Nederlandsche jagers; en vooral ook medewerking moge ondervinden, ten einde zijn werkje al meer en meer zuiver Nederlandsch worde ingerigt, voor de jagt, zoo als die hier te lande bestaat.

„Dit werkje komt misschien tegenwoordig juist van pas, om den pennestrijd op te nemen, die welhaast over de verordeningen, betreffende de jacht, dreigt te zullen losbarsten. Wanneer men ten minste de voorgedragen begrooting over 1850 van 's Lands Regering als eene voorbode mag beschouwen van aanstaande veranderingen, dan zal er wel het een en ander voor en tegen het bestaande, zoowel als voor en tegen de te maken nieuwigheden, te zeggen vallen. Door het opnemen van dit alles in het Magazijn, zal zulks aan de vergetelheid ontrukt worden, en lang nadat alle jachtwetten vergeten, en de verordening van het Burgerlijk Wetboek: „het regt, om zich het wild toe te eigenen, behoort, bij nitalmiting, aan den eigenaar van den grond, waarop zich het wild bevindt,“ onbetrekkend in volle werking zijn, zal de nancet nog eens kunnen naaleen. Een wonder verschillend het regt werd beschouwd door landeigenaaren of de verover van het wild, en door de jagers of de genietters. Wij moeten daarom den uitgever vooral te moeten aansporen, om de wetgeving op de jacht en vischery nauwkeurig bij te houden. In een volgend nummer zal hij alzoo verspreken om spreken, wet de begrooting voor 1850 behelst, ten gunsten der landeigenaaren van het jacht-department. „

**18 October.**

**STARING.**

Onder de romans van den lateren tijd bekleeden die der begaafde Engelsche schrijfster, Mrs. Ellis, eene zeer eervolle plaats. Hare werken ademen zedelijkheid en gevoel; maar tevens boeien zij door bevalligen inhoud en geniale voordragt. Tot eigen voordeel hebben onderscheidene Nederlandsche uitgevers bereids nut gesticht met het drukken van vertalingen der werken van de vermaarde schrijfster. Thans is ook aan haar laatste werk: *Eer en aanzien of maatschappelyke onderscheiding*, de eer eener Nederlandsche vertaling te beurt gevallen. De boekhandelaren van *Bruten* en *Bleeker* hebben eene vertaling van dat werk in vier deelen uitgegeven. Wij wenschen die uitgave van harte een goed debiet toe. Zij kan niet missen, de lang gevestigde populariteit van Mrs. Ellis nog te verhoogen, want deze roman is een der best geschrevene en meest onderhoudende, die ons sedert lang onder het oog zijn gekomen. De vertaling is bewerkt door den Heer C. M. Mensing, en deze vermelding alleen is eene aanbeveling.

(H. Bl.)

De Deelnemers aan de Spaarbank te Leenwarden, worden bij dezen opgeroepen tot de jaarlijksche Vergadering, te houden op Dingsdag den 20 November 1849, 's namiddags ten 1 ure, in het lokaal der Spaarbank, ten einde te aanhooren rekening en verslag over het boekjaar, geëindigd 30 Junij 11., en voorts te benoemen vijf ingezetenen, ter naziening der administratie, ingevolge art. 46 en 48 der wet.

*Directeuren der Spaarbank,*  
J. W. BROUWER, *President.*  
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

Door goedgunstige beschikking van het Stedelijk Bestuur zal de vergadering der Afdeling Leeuwarden gehouden worden in de *bovensaal der stads-teekenschool* in de Bollemanssteeg, op Woensdag den 21 November 1849 des avonds te acht uren.

Aan hen die, *geene Leden zijnde*, deze vergadering wenschen bij te woonen, zal daartoe gelegenheid verschaft worden door een *bewijs van toegang*, tot bekoming waarvan zij zich kunnen vervoegen bij een van de onderstaande Leden des Bestuurs.

W. HAMSTRA. P. W. WITTEBOL.  
N. J. SINGELS. J. G. OTTEMA.

**ARMBESTUURDERS** der *Israelitische Gemeente* te Leenwarden geven door deze te kennen, dat ingevolge autorisatie van het Edel Aochtb. Bestuur dezer stad, het **JAARLIJKS WINTER COLLECT** ten behoeve hunner armen op **Woensdag** den 21 dezer zal plaats hebben.

De milddadigheid der Ingezetenen zoo dikwerf ondervonden, vertrouwen zij dat bij dit Collect, de welwillendheid jegens de armen zal voortduren, ten einde verder in staat te blijven, het lijden van het steeds toenemend getal armen en behoeftigen, en wel's winters, te kunnen verzachten.

Leeuwarden,  
den 15 November 1849.

*Armbestuurders voornoemd,  
D. J. VAN GELDER, President.*

\* \* Getrouwd :  
Beetsterzwaag,  
den 12 November 1849.

RIEKELE A. DE JONG, van Gorredijk, en  
JOUKJE S. ZESTIENE, van Beetsterzwaag.

\* \* Getrouwd :  
Harlingen,  
den 18 November 1849.

DANIEL SIJMONS HOLLENGA,  
van Almenum, en  
TRIJNTJE PIETERS KRAAK.

•• Vijftigjarige Echtvereniging van:  
JAN TJALLINGS SIESWERDA, Landbouwer, en  
BAUKJE DIRKS DE MEER.  
Hanja-State onder Pingjum, den 18 November 1849.

**\* \* Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER, TECELA DE JONG;**  
geliefde Echtgenoot van  
Kuinre. den 14 November 1849. **THS. KORTENHORST.**

\* \* Heden beviel van eene DOCHTER J. J. VELTMAN, Echtgenoot van  
 Groningen, D. WIJTEMA,  
 den 14 November 1849. Apotheeker.

\* \* Heden morgen verlost van een Zoon, A. G. STRAATMAN — SNETHLAGE.  
Amsterdam, den 15 November 1849.

\* \* Heden beviel voorspoedig van een' Zoon, **MARIA JOHANNA VAN DER VLIET**,  
geliefde Echtgenoot van  
Harlingen, den 17 November 1849. **J. FOEKENS.**  
*Eenige kennisgeving.*

\* \* Heden beviel van eene doode DOCHTER, DIEUWKE FREDERIKA DE HAAN,  
geliefde Echtgenoot van  
Leenwarden, den 17 November 1849. H. KUIPERS DE VRIES.

\* \* Heden beviel van eenen Zoon, G. T. HEIJMANS, geliefde Echtgenoot van  
Leenwarden, den 17 November 1849. Mr. A. VAN DER LAAN.

\* \* Heden beviel van eenen Zoon, J. DIJKSTRA, geliefde Echtgenoot van  
Leenwarden: den 17 November 1849. J. A. RIEDEL, Apotheker.

\* \* Op den 10 November 1849 overleed te Harlingen, in den ouderdom van ruim 83 jaren, Vrouwe JOHANNA VERSCHUIR, Weduwe van den WelEdel Gestr. Heer Mr. PETRUS DEKETH, innig betreurd door hare nagelatene betrekkingen.

**BURUM**, den 16 November 1849. Heden overleed alhier, na langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 72 jaren, **LUBBERT JANS RADEMA**.

\*\* Heden overleed mijn waarde Echtgenoot **PIETER SIJBRENS VAN DER VELDE**, Assessor der grietenij Idaarderadeel en Kerkvoogd alhier, in den ouderdom van ruim vier en zestig jaren.

Eene ongesteldheid die reeds lang mij voor zijn verlies had doen vreesen, genaard met een langzaam verval van krachten deed hem eindelijk bezwijken.

Wat ik met mijne nog vier overgebleven Zonen in hem verlies, zal elk wel-  
denkende met mij gevoelen, daar hij niet alleen een waardig Echtgenoot maar  
tevens een teerbeminderde en zorgdragende Vader was.

Grouw, den 16 November 1849. T. B. BURINGA,

Wed. P. S. VAN DER VELDE.

\* \* \* Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, daar het den Almëchtigen God behaagd heeft van mijne zijde weg te rukken, mijne dierbare Echtgenoot JETSEKE JOHANNES BERGSTRÄ, in den ouderdom van 37 jaren en ruim maanden, na eene echtvereeniging van 10½ jaar. Eene zinking- en senuw-siekte van 21 dagen maakte een einde aan haar voor mij zoo dierbaar leven, mij schadeloos 7 kinderen, die allen nog te jong zijn hun groot verlies te beelden.

Blarissen, den 16 November 1849. PIERRE J. SWART.

\* \* Heden trof mij de gevoeligste slag wijns levens. Mijne dierbare Echtgenote JOHANNA PHILIPPINA SCHLEIERMÄCHER overleed heden, na langdurend ziekenbed, nog onverwacht, in den ochtend van heden 10 jaren. Eik, die haar in haar leven gekend heeft, zal missen wat zij en mijne kinderen in haar verliezen. Zij was een ziele vol van godvrucht en de waarheidsliefde in den christelijken geloof. Haar ruste nu met de overledene vaders en moeder. Amen.

Hilversum,  
den 17 November 1890.

